

ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ
ОСВІТИ»

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА ПЛЕЦЬКОГО В
ОСВЕНЦІМІ
УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК В М. ЕЛЬБЛОНГ
СОПОТСЬКА ВИЩА ШКОЛА

AKADEMIA
NAUK STOSOWANYCH
w ELBLĄGU

SOPOCKA
SZKOŁA WYŻSZA

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Збірник тез доповідей за матеріалами
IV Міжнародної науково-практичної конференції

Мукачево
16 травня 2024 року

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від «16» травня 2024 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції (16 травня 2024 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2024. 488 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, індустрії гостинності, суспільно-географічних та культурологічних досліджень.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, професор;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – PhD, провідний фахівець ВНТД

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

СІМ'ЄЮ ЩОДО ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	96
ІВАНОВА В.В., ПРОДАН Є.О. ПРОЄКТУВАННЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У КОНТЕКСТІ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	99
ІВАНОВА В.В., ШКІРЯ Я.М. ВИХОВАННЯ СЕНСОРНОЇ КУЛЬТУРИ У ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	101
ІЛЬНИЦЬКА М.І., ХОМА О. М. РОЗВИТОК ЛІТЕРАТУРНО-ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЧИТАННЯ.....	104
КІСІЛЬ І. Р., ГАЙДИС В. І., РОСТИКУС Н. П. СИТУАЦІЙНІ ВПРАВИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	106
КАРАБИН Р.М., МОЛНАР Т.І. РОЛЬ ПОЗАУРОЧНОЇ ВИХОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	108
КАС'ЯНЕНКО О.М., БЕЛЕНЬ А.Р. СПЕЦИФІКА РОБОТИ АСИСТЕНТА ВИХОВАТЕЛЯ В ГРУПІ КОМПЕНСУЮЧОГО ТИПУ.....	110
КАС'ЯНЕНКО О.М., ДИЧКА М.Ю. АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ СПРИЙНЯТТЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	113
КИРЛИК В.В. РОЛЬ ІНЖЕНЕРНОЇ ОСВІТИ У РОЗВИТКУ КОНКУРЕНТНО СПРОМОЖНОГО ФАХІВЦЯ В ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇНАХ.....	115
КОВРЕЙ Д.Й., МЕДВЕ М.О. ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК НАУКОВА ПРОБЛЕМА.....	117
КОГУТИЧ М.В., КУЗЬМА-КАЧУР М.І. ЗАСТОСУВАННЯ ПОШУКОВИХ ЗАВДАНЬ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПРИРОДОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	120
КОРОЛОВИЧ В. В., ФЕНЧАК Л. М. ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	122
КУДИРКО О.В. АКТУАЛЬНІ НАВИЧКИ ШКОЛЯРІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	124
КУЗЬМА О.І., ХОМА О. М. РОЛЬ ТА ЗАВДАННЯ АСИСТЕНТА ВЧИТЕЛЯ У ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ З ІНКЛЮЗИВНИМ НАВЧАННЯМ.....	126
КУЗЬМА-КАЧУР М.І. ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ НА УРОКАХ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»	128
ЛЕНДЕЛ В.В. ІНТЕРАКЦІЯ І СПІЛКУВАННЯ У СОЦІАЛЬНІЙ ТЕОРІЇ І.ГОФМАНА	130
ЛІБАК Н. А. ВПЛИВ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНДАРТУ НА ПРОФЕСІЙНУ ПІДГОТОВКУ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ	133
МАХЛИНЕЦЬ Е.В., КОБАЛЬ В.І. МНЕМОТЕХНІКА В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	135
МИКУЛІНА А. К., АРДЕЛАН Я.О., БОБРУШКО Н.В. ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНИЙ РОЗВИТОК ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	137
МІШКУЛИНЕЦЬ О.О., БОБАЛЬ І.І. ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА В УМОВАХ БАГАТОНАЦІОНАЛЬНОГО УЧНІВСЬКОГО КОЛЕКТИВУ.....	139
МІШКУЛИНЕЦЬ О.О., ПОПАДИНЕЦЬ А.С. ТОЛЕРАНТНІСТЬ МОЛОДШИХ	

РОЗДІЛ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

УДК [159.93:159.922.7-053.4]-047.44

КАС'ЯНЕНКО О.М.,
канд. пед. наук, доцент кафедри
дошкільної та спеціальної освіти,
Мукачівський державний університет
ДИЧКА М.Ю.,
здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти,
спеціальність 012 Дошкільна освіта,
Мукачівський державний університет

АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ СПРИЙНЯТТЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Людська діяльність виконує вагомий роль у процесі формування сприйняття, адже мовлення та отриманий досвід формують його цілісність. Завдяки різним органам чуття люди сприймають із навколишнього середовища так звані сигнали.

Процес сприйняття є дуже цінним, адже являється основою для подальшого розвитку. Сприйняття з точки зору психологів є процесом, що відображає дійсність та її взаємозв'язки.

Пізнання оточуючого середовища передбачає взаємодію таких розумових операцій, як увагу, мислення та пам'ять. Саме цим пояснюється зацікавленість вчених у теоретичному та практичному дослідженні сприйняття.

У процесі освоєння системи сенсорних еталонів (колір, форма, величина, ноти, фонемі тощо) сприйняття – перебудовується, і надалі самі об'єкти набувають інтерпретації відповідно засвоєними дитиною сенсорним еталонам.

Проаналізуємо розвиток дітей молодшого дошкільного віку. У науковій літературі цей період характеризується активністю, рухливістю та ігровою діяльністю, у процесі чого відбувається взаємодія з предметами, пізнання їх властивостей. Як наслідок такого пізнання у дитини з'являється потреба у застосуванні мови, що сприяє розвитку пізнавальних процесів, і, зокрема, сприйняття [3, с. 292].

Особливості сприйняття дітей 3-4 років полягають в тому, що у дитячому розумінні властивості предметів ще невіддільні від самих предметів (так, наприклад, завжди жовтим кольором є лимон – і будь-який фрукт жовтого кольору дитина сприйматиме як лимон).

Учені підкреслюють, що під час розгляду певних предметів, діти у віці 3-4 років фіксуватимуть власну увагу на одному предметі (що виділяється розміром, кольором або формою), а тому – всі інші деталі про цей предмет діти «домислюють» самостійно. Отже, у віковий період 3-4 років інформація та її сприйняття спрямовані на конкретні предмети. Про відсутність чіткості сприйняття, його «розмитість» можна казати, бо, наприклад, діти можуть упізнати знайомих і близьких людей, які одягнені у карнавальні костюми, навіть тоді – коли їх обличчя добре видно.

Серед науково-практичних порад для розвитку сприйняття знаходимо наступне:

РОЗДІЛ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

- батьки та вихователі спроможні допомогти дитині завдяки застосуванню розвиваючих завдань;
- мають навчити дітей маніпулювати предметами для того, щоб виявляти їх властивості, особливості та призначення;
- мають розвивати вміння отримувати інформацію про явища та предмети за їх властивостями, у процесі порівняння та виявлення схожостей і відмінностей [2, с.45].

Позитивних змін у розвитку сприйняття можна досягти й через колір та форму предметів. Провідним видом діяльності упродовж усього дошкільного віку лишається гра, що може і має бути основою у розвиваючі роботі.

За способом сприйняття інформація поділяється на такі види:

- зоровий канал (зорова інформація);
- слуховий канал (слухова інформація);
- дотичний канал (тактильна інформація);
- смаковий канал (смакова інформація);
- нюховий канал (нюхова інформація).

За оновленим трактуванням діти середнього дошкільного віку – це діти 4-5 років, які у своєму сприйнятті характеризуються певними успіхами: вміють розрізнити основні геометричні фігури: квадрат, трикутник, коло, прямокутник; володіють знаннями і можуть розрізнити сім кольорів [1].

Діти цього віку вже уявляють про зміни кольорів: світлий або темний; можуть ділити кольори на теплі та холодні.

Що стосується сприйняття предметів та явищ, варто підкреслити, що до 5-річного віку у дітей відбувається формування уявлень про величину предметів, їх порівняльну характеристику, застосовуючи такі поняття, як ширина, довжина і висота, а під час узагальнення – вказувати на поняття: «найбільший» і «більше», «середній».

У контексті особливостей сприйняття простору і часу у дітей цього віку треба вказати, що воно формується досить довго. Зазвичай, дітьми запам'ятовуються такі величини, як година, хвилина, сьогодні, вчора, завтра, проте, активного застосування у мовній взаємодії ще не відбувається. Напевно, саме з цієї ж причини діти 4-5 років не здатні засвоїти такі величини, як сантиметр, метр, кілометр тощо.

Значення сприйняття в житті дошкільника дуже велике, тому що воно створює фундамент для розвитку мислення, сприяє розвитку мови, пам'яті, уваги, уяви. У середньому шкільному віці ці процеси будуть займати провідні позиції, особливо логічне мислення, а сприйняття буде виконувати обслуговувальну функцію, хоча й продовжить розвиватися.

Література

1. Вправи для розвитку пам'яті, сприймання, уваги. Молодший та старший дошкільний вік. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=LyPq2tQ83os> (дата звернення: 01.05.2024)
2. Граб О. В. Попович О. М. Особливості сприйняття дітьми дошкільного віку природного довкілля. *Наука майбутнього*. 2 (8). 2021. С. 44-47.

РОЗДІЛ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

3. Варій М. Й. Загальна психологія.: підр. [для студ. вищ. навч. закл.] / М. Й. Варій. [3-тє вид.]. К. : Центр учбової літератури, 2009. 1007 с.

УДК 378:339.137

КИРЛИК В.В.,
здобувач третього освітньо-наукового) рівня вищої освіти
спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»,
Мукачівський державний університет

РОЛЬ ІНЖЕНЕРНОЇ ОСВІТИ У РОЗВИТКУ КОНКУРЕНТНО СПРОМОЖНОГО ФАХІВЦЯ В ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇНАХ

У зв'язку з розвитком будівельної справи та приватними інвестиціями у будівництво професія інженера-будівельника стає все більш актуальною. З розвитком технологій та матеріалів удосконалюється та освіта за професією «Інженер-будівельник». Конкретно сформульована система теоретичних та практичних знань у галузі будівництва багато в чому визначає висококваліфікованого фахівця.

Підготовка інженерів в європейських країнах триває 3-5 років на бакалавраті та 1-2 роки в магістратурі. У різних країнах термін навчання відрізняється. Навчання на інженерних спеціальностях відрізняється тим, що усі студенти відвідують лекції та семінари, але на деяких факультетах більше практики. Студенти можуть проходити практику у лабораторіях, на підприємствах або розробляти власні проекти.

Починається інженерна освіта у ЗВО з вивчення обов'язкових загальних предметів: математики та фізики, і залежно від напрямку – хімії, біології та інформатики. Потім студенти вивчають вузькоспеціалізовані предмети: програми архітектурної підготовки – для програмного інженера, основи будівництва та експлуатації будівель – для інженерів-будівельників, основи сталого розвитку – для інженерів-екологів. У магістратурі дисципліни звужуються до конкретних напрямів чи спеціалізацій у тій чи іншій галузі. Наприклад, якщо на бакалавраті здобувач освіти навчався за програмою «Будівництво», то в магістратурі можете вибрати один з більш вузьких напрямків, наприклад «Гідротехнічне будівництво та технології водокористування», «Механіка матеріалів та інженерних конструкцій», «Теорія та проектування будівель та споруд» [1]. На цьому щаблі освіти студенти обирають сферу, в якій мають бажання працювати в майбутньому.

Популярними в європейських країнах є такі освітні програми підготовки інженерів:

1. Програмна інженерія – студенти вивчають комп'ютерні системи: як збирати дані, аналізувати алгоритми, тестувати, складати звіти. Як такого «програмування» у списку професій та освітніх програм немає, тому назва напрямку пов'язана або з інженерією, або з прикладною інформатикою. Чіткої різниці між траєкторіями немає. Вважається, що програмна інженерія більше пов'язана з проектуванням архітектури програм, ніж їх обслуговуванням [2].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>